اخبار کوتاه

وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرد،

سامانه پیامکی برای معرفی گران‌فروشان مرغ

وزارت جهاد کشاورزی برای معرفی گران‌فروشان و متخلفان عرضه گوشت مرغ بیش از نرخ مصوب ۷۳ هزار تومان سامانه پیامکی راه‌اندازی کرد.

به گزارش پیام آشنا، این سامانه ایجاد شده تا مصوطنان بتوانند فروش مرغ بیش از قیمت مصوب هر کیلوگرم ۷۳ هزار تومان را به صورت پیامکی اعلام کنند تا به آن رسیدگی شود.

هموطنان عزیز می توانند احتکار و یا فروش بالاتر از قیمت مصوب اعلامی را به سامانه پیامکی ۳۰۰۰۸۱۳۶ اعلام کنند و در ارسال این پیامک ابتدا اسم استان، شهر و آدرس محل اعلام شود تا بازرسین نظارت بر کالاهای اساسی وزارت جهاد کشاورزی بتوانند به آن رسیدگی کنند.

هموطنان همچنین می‌توانند عکس و فیلم تخلفات انجام شده در این زمینه را به آدرس "https://eitaa.com/keshavarziran" ارسال کنند.

متقاضیان دریافت مجوز مشاغل خانگی بخوانند

متقاضیان دریافت مجوز مشاغل خانگی می توانند با ثبت نام در سامانه مشاغل خانگی و تکمیل اطلاعات خود به صورت الکترونیکی به سایت مرکز توسعه تجارت وزارت صمت (سامانه ایمناد) مراجعه و مجوز خود را به صورت برخط دریافت کنند.

به گزارش پیام آشنا، پیرو مصوبات ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی با توجه به باقی بودن مجوز مشاغل خانگی برای عرضه کالا و خدمات به بازار خارج از منزل طبق ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، اعطای نماد اعتماد الکترونیکی به دارندگان مجوزهای مشاغل خانگی بدون نیاز به سوی مرکز توسعه تجارت الکترونیکی وزارت صمت به منظور پروانه کسب از اتحادیه کسب و کارهای مجازی امکان پذیر شد.

"ای نماد" شاخص مهمی در جهت تایید اعتبار یک کسب و کار اینترنتی خصوصا فروشگاه های آنلاین به شمار می رود.

"ای نماد" یا نماد اعتماد الکترونیکی از سوی مرکز توسعه تجارت الکترونیک به کسب و کارها و فروشگاه های اینترنتی داده می‌شود. در حال حاضر مرجع صدور پروانه کسب و کار در فضای مجازی اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی است اما در خصوص مشاغل خانگی دارای مجوز از وزارت کار این فرایند تسهیل شده است.

محمد آذرپناه مدیر کارآفرینی و اشتغال اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران اعطای نماد اعتماد الکترونیکی را در راستای هماهنگی دستگاه‌های اجرایی در راستای تقویت گفتمان انسجام‌بخشی دولت مردمی عنوان کرده و می گوید: این اقدام از سوی مرکز توسعه تجارت الکترونیکی وزارت صمت به منظور عملیاتی کردن مصوبه موصوف با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی فراهم شده و تاثیر بسزایی در استقبال از فعالیتها و اعتماد به محصولات مشاغل خانگی در پی خواهد داشت.

وی گفته شهروندانی که علاقمند به اخذ مجوز مشاغل خانگی برای کسب و کار خود هستند می توانند ضمن تکمیل اطلاعات خود با ثبت نام در سامانه مشاغل خانگی به صورت الکترونیکی به سایت مرکز توسعه تجارت وزارت صمت (سامانه ایمناد) مراجعه کرده و به‌صورت برخط مجوز خود را دریافت کنند.

به گفته مدیر کارآفرینی و اشتغال اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان تهران بیش از ۵۰۰ رشته فعالیت جهت علاقمندان به کسب و کارهای خانگی در سامانه مشاغل خانگی پیش بینی شده است.

پیشتر رئیس دیبرخانه ستاد ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی اعلام کرد که متقاضیان مشاغل خانگی دارای مجوز از وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در سراسر کشور هنگام دریافت "ای نماد" در رسته‌های مرتبط، الزامی به دریافت پروانه کسب از اتحادیه کشوری صنف کسب‌وکارهای مجازی ندارند و تنها با ثبت اطلاعات مجوز مشاغل خانگی و استعلام برخط از وزارتخانه مذکور، به‌صورت کاملاً سیستمی ظرف حداکثر چند ساعت "ای نماد" به آنها اعطا خواهد شد.

به گزارش ایسنا صاحبان مشاغل خانگی با دریافت مجوز فعالیت از نماد اعتماد الکترونیکی بهره‌مند می‌شوند و احدین شرایط می توانند با ثبت نام برخط در سامانه مربوطه به مشاغل خانگی به نشانی smkh.mcls.gov.ir علاوه بر دریافت مجوز فعالیت از تسهیلات قرض الحسنه جهت ایجاد اشتغال برای خود و دیگران بهره‌مند شوند.

تأخیر ۸ ماهه سازمان شیلات در اتصال به درگاه ملی مجوزها

همه دستگاه های صادرکننده مجوز طبق قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار باید تا آخر شهریور به درگاه ملی مجوزها متصل می‌شدند، اما سازمان شیلات بطور کامل مجوزهای خود را به این درگاه متصل نکرده است

به گزارش پیام آشنا، بر اساس آمار مرکز پایش و بهبود فضای کسب و کار وزارت جهاد کشاورزی باید ۱۴ مجوز باقی مانده خود را به درگاه ملی مجوزها متصل می‌کرد که تاکنون این موضوع عملی نشده است.

یکی از دستگاه‌های که به طور کامل مجوزهای خود را به درگاه ملی مجوزها متصل نکرده است سازمان شیلات است این سازمان زمان صدور الکتریکی مجوزها را به هفته آینده موکول کرده است.

معاون برنامه ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی هم درباره مجوزهای باقی مانده این وزارتخانه معتقد است این مجوزهایی که باقی مانده از اولویت‌های اصلی و اساسی وزارت جهاد کشاورزی و دولت نیست.

مدیرکل دفتر فناوری اطلاعات سازمان شیلات گفته است از هفته آینده، مجوز صید و صیادی به درگاه ملی مجوزها، متصل خواهد شد.

خطاب به دبیر شورای نگهبان و رئیس مجمع تشخیص صادر شد

۲ نامه مهم خاندوزی درباره طرح مالیات بر عایدی سرمایه و مقابله با سفته‌بازی

وزیر امور اقتصادی و دارایی با ارسال دو نامه جداگانه به دبیر شورای نگهبان و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، خواستار تسریع در تایید "طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی" در شورای نگهبان و "اعتبار زدایی از اسناد عادی و وکالتی" و تصویب "طرح الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول" در مجمع تشخیص مصلحت نظام برای توفیق حاکمیت در کنترل بازار سوداگرانه مسکن شده است.

به گزارش پیام آشنا، نامه های خاندوزی به این دو مقام ارشد نظام در راستای تصویب و اجرای طرح موسوم به "مالیات بر عایدی سرمایه" است که دلالان و سفته بازان بازار مسکن، خودرو، طلا و سکه با رزمهای خارجی را هدف قرار می دهد، اقدامی که در بسیاری از کشورهای دنیا اجرا شده و نتایج ملموسی داشته است وزیر اقتصاد در نامه خود به نبیر شورای نگهبان تصریح کرده است که: تصویب و اجرای مالیات بر سفته بازی و سوداگری علاوه بر اینکه موجب کاهش انگیزه های سوداگرانه در بازارهای موازی تولید شامل املاک، خودرو، طلا، ارز و رمز ارز می شود، موجب افزایش انگیزه سرمایه گذاری و رونق تولید خواهد شد خاندوزی همچنین در نامه خود به رئیس مجمع تشخیص تاکید کرده که بررسی های وزارت اقتصاد نشان می دهد آنچه تضمین کننده موفقیت حاکمیت در کنترل بازار سوداگرانه مسکن و تحقق اهداف مقرر در قانون اساسی است به تصویب "طرح" الزام به ثبت رسمی معاملات اموال غیرمنقول" و با تمرکز بر ضمانت اجرای طرح باد شده گره خورده است.

دارایی خبر داد:

آغاز نام‌نویسی در جشنواره تعاونی‌های برتر در البرز

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز گفت: فرایند نام نویسی در هجدهمین جشنواره تعاونی های برتر در این استان آغاز شد.

به گزارش پیام آشنا، عبداله دارایی اظهار کرد: فرایند به روز رسانی مدارک و بارگذاری اطلاعات لازم در سامانه جامع و هوشمند بخش تعاونی کشور جهت شرکت در هجدهمین دوره جشنواره تعاونی های برتر فراهم شده است و تعاون گران استان می توانند با مراجعه به سامانه مربوط به نشانی https://taavoni.mcls.gov.ir نسبت به شرکت در این جشنواره اقدام کنند.

وی بیان کرد: اطلاعاتی چون مستندات مربوط به مجامع عمومی، اعضای تعاونی ها، شاغلین و صورتهای مالی، گزارش های حسابرسی، مجوزها، صادرات و آموزش ها و دیگر موارد لازم در این سامانه توسط تعاون گران بارگذاری خواهد شد تا در فرایند داوری ها قرار بگیرند.

مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان البرز با اشاره به اهداف این جشنواره گفت: هم به منظور شناسایی تعاونی های برتر در بخش های مختلف خدماتی، تولیدی، تعاون کشور که مورد تاکید مقام معظم رهبری است، از اهداف پسندیده این دوره از جشنواره تعاونی های برتر از سوی متولیان امر تعاون پیش بینی شده است.

وی تصریح کرد: بررسی مدارک و مستندات و معرفی منتخبین برتر استانی و ملی هجدهمین جشنواره تعاونی های برتر در ابتدای شهریور ماه سال جاری پس از انجام داوری ها و اقدامات مربوطه اعلام خواهد شد و برگزیدگان هم در سطح استانی و هم در سطح ملی مورد تجلیل قرار خواهند گرفت.

دارایی متذکر شد: توسعه و ترویج فرهنگ تعاون در جامعه، معرفی توانمندی های بخش تعاون به اقشار مختلف جامعه و مسئولین و ارج نهادن به زحمات تلاشگران بخش تعاون و ارتقا جایگاه و اهمیت تعاون و مشارکت در جامعه و همچنین ایجاد انگیزه و رقابت سالم میان اعضا خانواده بزرگ تعاون کشور و تشویق و ترغیب فعالیت های تولیدی، توزیعی و خدماتی در مناطق مختلف، معرفی الگوهای عملی موفق تعاونی جهت بهره گیری سایر تعاونی ها از روش ها، دستورالعمل ها و ابزارهای مدیریتی، تولیدی، نمونه های موفق با هدف ارتقا وضعیت خود و ایجاد فضای مناسب برای انتقال دانش رسمی و بومی در تعاون و توسعه مشارکت های مردمی از جمله اهداف این جشنواره است.

تورم ماهانه و نقطه به نقطه کاهش یافت

براساس جدیدترین گزارش مرکز آمار ایران تورم نقطه به نقطه و ماهانه در اردیبهشت ماه سال جاری در مقایسه به بازه زمانی مشابه خود کاهش داشته است.

به گزارش پیام آشنا، مرکز آمار ایران در آخرین گزارش خود با عنوان شاخص قیمت مصرف کننده در اردیبهشت ماه سال ۱۴۰۲، اعلام کرد که منظور از تورم نقطه به نقطه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت نسبت به ماه مشابه سال قبل است. در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ تورم نقطه به نقطه خانوارهای کشور، ۵۴٫۶ درصد بوده است؛ یعنی خانوارهای کشور به طور میانگین، ۵۴٫۶ درصد بیشتر از اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ برای خرید یک «مجموعه کالاها و خدمات یکسان» هزینه کرده‌اند. تورم نقطه به نقطه اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ در مقایسه با ماه قبل، ۰٫۹ واحد درصد کاهش یافته است. منظور از تورم ماهانه، درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه قبل بوده و در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ تورم ماهانه برای کشور برابر ۲٫۸ درصد بوده است. تورم ماهانه برای گروه‌های عمده «خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات» ۲٫۶ درصد و برای گروه عمده «کالاهای غیرخوراکی و خدمات» ۲٫۸ درصد بوده است.

منظور از نرخ تورم سالانه، درصد تغییر میانگین اعداد شاخص قیمت در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به میانگین اعداد شاخص قیمت در ۱۲ ماه گذشته است. نرخ تورم سالانه برای خانوارهای کشور به ۲۹٫۱ درصد رسیده که نسبت به همین اطلاع در ماه قبل، ۱٫۵ واحد درصد افزایش یافته است.

در جدول زیر می‌توانید شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور بر حسب بخش‌های اصلی و برخی گروه‌ها و طبقات کالایی را در اردیبهشت ماه سال جاری مشاهده کنید.

ورود هواپیماهای جدید به ناوگان ایران در روزهای آینده

چند ماه پس از اینکه رئیس سازمان هواپیمایی کشوری از اختیار ویژه رضری برای خرید هواپیما خبر داده بود، حالا وزیر راه و شهرسازی می‌گوید که در روزهای آینده هواپیماهای جدیدی به ناوگان هوایی کشور می‌پیوندد.

به گزارش پیام آشنا، به گفته مسئولان حوزه هوایی کشور، نیاز فعلی ما در ایران با توجه به قلیمو و جمعیت ۸۵ میلیون نفره، ۵۵۰ فروند هواپیمای فعال است، در حالی که طبق آخرین آمار، در حال حاضر حدود ۱۸۰ هواپیمای فعال داریم.

جندی پیش محمد محمدی‌بخش -رئیس سازمان هواپیمایی کشوری- درباره هواپیماهای زمینگیر اظهار کرد: از میان ناوگان هوایی ما، ۱۶ فروند بیش از ۱۰ سال زمینگیر است، ۶۸ فروند بیش از پنج سال و کمتر از ۱۰، ۳۹ فروند بین سه سال تا پنج سال زمینگیر بوده‌اند؛ یعنی درمجموع ۱۲۳ ناوگان زمینگیر داریم که بنا داریم با اولویت اینها را به سرخط برگردانیم؛ کما اینکه ۱۸۰ فروند هواپیمای عملیاتی داریم.

او همچنین گفته بود که بیش از ۵۰ فروند هواپیما و هلیکوپتر در ۱۸ ماه گذشته خریداری شده و تا کنون ۲۰ فروند به سرویس هوایی برای خدمت‌رسانی اضافه شده است.

محمدی‌بخش آذر ماه بود که با تاکید بر مبارزه با تحریم و استفاده از ظرفیت‌های بخش‌های هوایی، گفت که با اخذ ۲۳ اختیار ویژه از مقام معظم رهبری خرید هواپیما -هلی‌کوپتر و ترخیص قطعات تسهیل شده است.

حالا به‌تازگی مهرداد بذرپاش -وزیر راه و شهرسازی- خبر داده که در راستای توسعه ناوگان هوایی، تا روزهای آینده هواپیماهای جدیدی به ناوگان هوایی کشور می‌پیوندند.

در شرایطی که شرکت‌های هواپیمایی از مشکلات موجود در صنعت هوایی گله دارند و به اذعان مسئولان در حال حاضر ظرفیت موجود هواپیماها با جمعیت و نیاز کشور تطابق ندارد، واردات هواپیماهای جدید به ناوگان هوایی کشور می‌تواند بخشی از مشکلات موجود را حل کند.

بار مستاجران سبک می‌شود؟

مجلس و دولت در قالب طرحی برای کنترل بازار مسکن و اجاره بها هفت راهکار برای ساماندهی این بازار ارایه دادهاند که ازجمله آن می‌توان به رفع تعارض منافع مشاوران املاک، افزایش وام ودیعه و افزایش ملک استیجاری اشاره کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، همزمان با سه اقدام دولت برای کنترل بازار اجاره، مجلس طرحی را تحت عنوان «طرح ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره بها» در دستور کار دارد که چهار مورد آن برای کمک به اقشار اجاره نشین تنظیم شده است.

رفع تعارض منافع مشاوران املاک، افزایش تسهیلات اجارهها، افزایش عرضه ملک استیجاری از طریق تکمیل سامانههای اطلاعاتی و تغییر ساز و کار مالیات بر درآمد اجاره برای حمایت از مستاجران پیش‌بینی شده است.

همچنین بنا به گفته علی خضریان، نماینده مجلس، تلاش شده تا با قانون‌گذاری در مواردی چون اخذ عوارض از اراضی معطل مانده، کاهش ریسک و افزایش سهولت معاملات و تکمیل سامانه‌های اطلاعاتی املاک به صورت غیرمستقیم در طرح ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره‌بها، به نرخ اجاره‌گزاری مهمی صورت گیرد.

«طرح ساماندهی بازار زمین، مسکن و اجاره بها» حاصل یک کار فشرده ۱۶ ماهه است که با همکاری کمیسیون عمران مجلس، کارشناسان مرکز پژوهشها و وزارت راه و شهرسازی تنظیم شده و هم اکنون برای بررسی و تصویب به صحن علنی مجلس آمده است.

از طرف دیگر دولت سیزدهم سه برنامه شامل تعیین سقف مجاز افزایش اجاره بها در تهران به میزان ۲۵ درصد و سایر شهرها ۲۰ درصد، پرداخت وام تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان و ثبت قرارداد توسط مالکان و مستاجران و دریافت کد رهگیری رایگان اجاره را پیگیری می کند که هر سه برنامه به مرحله اجرا رسیده است.

سال گذشته تکالیف و الستناهایی برای موجران تعیین شد. به گفته مهدی سادات - مشاور وزیر راه و شهرسازی - تلاش شد تا با قوانین وضع شود که به نفع مستاجران نیز باشد. سال گذشته مفتاد درصد قرارداد ها به نفع مستاجران تمام شده است.

حدود دو هفته قبل بازار مسکن در بخش خرید و فروش به آرامش رسیده است. در خصوص بازار اجاره به دلیل انتظارات تورمی و جاماندگی این بخش از رشد قیمت مسکن نوساناتی دیده می‌شود که نمایندگان مجلس و مسئولان دولتی امیدوارند با تحقق برنامه‌ها بازار اجاره سر و سامان بگیرد.

با توجه به اثرگذاری برخی مشاوران املاک بر قیمت مسکن و اجاره‌بها لازم است با تایین صنف سر و سامان بیشتری پیدا کنند به دلایلی همچون وابستگی قیمت مسکن و اجاره به حق رازحمه بنگاهها و وکالت یک مشاور املاک در دو طرف معامله که باعث تعارض منافع می‌شود. واسطه‌های ملکی بعضا از دلایل ایجاد آشفتگی در بازار ملک هستند. در هفته‌های اخیر برخوردهایی با مشاوران املاک متخلف و فاقد مجوز در شهرهای تهران و بررسی صورت گرفته است. طرح ساماندهی بازار مسکن و اجاره بها نیز به‌زودی

رئیس اتاق ایران و چین:

امکان وقوع ابر تورم در اقتصاد ایران وجود ندارد

رئیس اتاق ایران و چین گفت: وقوع ابرتورم در اقتصاد ایران به علت داشتن ظرفیت‌ها و امکانات متعدد اقتصادی منتفی است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از صدا و سیما، مجید رضا حریری درباره موضوع ابرتورمی شدن اقتصاد ایران که این روزها برخی افراد مطرح می‌کنند، با نفی این موضوع به چرایی ابرتورمی نشدن اقتصاد ایران پرداخت و در این باره گفت: به طور کلی نوع اقتصاد ایران، فضای کشور، منابع زیر زمینی، صنایع بیشمار و ظرفیت‌های مختلف در بخش‌های متنوعی که وجود دارد قادر به رفع حداقل نیاز مردم است به این خاطر ایران مثل سایر کشورها به سرعت دچار ابرتورم نمی‌شود.

آقای حریری در این باره تصریح کرد، چون امکان تأمین برخی از نیازها در داخل کشور وجود دارد نمی‌توان گفت که دچار ابرتورم می‌شویم، ضمن اینکه اصولا اقتصاد ایران از بسیاری از تحولاتی که در عرصه اقتصاد جهانی رخ می‌دهد آنچنان که سایر کشورها تأثیر می‌گیرند، متأثر نمی‌شود، البته بدین معنا نیست که این یک امتیاز است، اما چون از بحران‌های جهانی کمتر تأثیر می‌پذیریم در این مسئله که بخشی از تورم ناشی از وقایع خارجی در اقتصاد داریم مشاهده می‌کنیم.

ایران کمتر تأثیر می‌گذارند مطلوب است. این فعال اقتصادی معتقد است تورم امسال در همان بازه بین ۴۵ تا ۵۰ درصد تکرار می‌شود، هر چند این عدد هم رقم بالایی است و بودن این عدد در اقتصاد خیر خوبی نیست، اما در شرایط فعلی نمی‌توان گفت نشانه‌هایی از وجود ابرتورم بنا به موفقیت‌ها و ظرفیت‌هایی که در اقتصاد داریم مشاهده می‌کنیم

ورود تعزیرات به گرانفروشی خودروهای مونتاژی

سخنگوی سازمان تعزیرات تخلفاتی نظیر گرانفروشی یا عرضه کالای تقلبی دارند که به ما گزارش می‌شود و در خصوص برخی از آن‌ها حکم صادر شده است.

وی ادامه داد: حتی اگر وزارت صمت هم تخلفات را گزارش نکند، چنانچه سامانه ۱۳۵ تعزیرات شرکت‌های خودروساز تخلفاتی نظیر گرانفروشی یا عرضه کالای تقلبی دارند که به ما گزارش می‌شود و در خصوص برخی از آن‌ها حکم صادر شده است.

وی ادامه داد: حتی اگر وزارت صمت هم تخلفات را گزارش نکند، چنانچه سامانه ۱۳۵ تعزیرات حکومتی نیز گزارشی از تخلف خودروسازان دریافت کند ما بطور مستقیم رسیدگی می‌کنیم و در خصوص گرانفروشی حکم صادر می‌کنیم.

سخنگوی سازمان تعزیرات حکومتی افزود: در قانون پیش بینی شده که گزارش تخلفات را سازمان‌های مرتبط به تعزیرات حکومتی اعلام کنند به عنوان نمونه در بحث اقلام کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی به عنوان ضابط، متخلفین را معرفی می‌کند و یا در حوزه کالاهای بهداشتی و درمانی دانشگاه‌های علوم پزشکی تخلفات را اعلام می‌کنند و اغلب موارد هم از سوی سازمان حمایت یا اتاق اصناف به ما گزارش می‌شود.

یادداشت

چهره جدید فقر در ایران

بهبود در وضعیت معیشت مردم را می‌توان هدف همه سیاست‌های اقتصاد دانست. یعنی علم اقتصاد و تمام ابزارهای سیاستگذاری در خدمت رشد اقتصادی‌ای هستند که در رفاه مردم تجلی پیدا کند و منجر به بهبود وضعیت معیشتی شود. با این اوصاف، تغییر در وضعیت رفاهی و معیشتی مردم را می‌توان شاخصی برای عملکرد مجموعه سیاست‌های اقتصادی یک کشور دانست.

متاسفانه، متغیرهای اقتصاد ایران، در تناسب با یکدیگر، نتایج مشابهی را نشان می‌دهند. رشدهای اقتصادی منفی، تورم‌های بالا و بیکاری گسترده، در تناسب کامل با روند افزایشی فقر است. ابرجالش‌هایی که بارها اقتصاددانان در سال‌های گذشته نسبت به آنها هشدار داده بودند، یکی پس از دیگری به مرحله بحران می‌رسند. ابرجالش کسری منابع و بودجه دولت، تورم را به مرزهای بحرانی و حتی هشدارهای برای برتورم نزدیک کرده و رشد اقتصادی یک دهه اخیر تقریبا در پایین‌ترین مقدار بلندمدت خود قرار گرفته و نتیجه آنکه برآیند همه این بحران‌ها، در سفره مردم نمود پیدا کرده است.

گسترش فقر، آن‌قدر جدی است که هیچ سیاستگذاری نمی‌تواند از کنار آن به سادگی عبور کند. سیاستگذاری در حوزه فقر و حمایت، نیازمند شناخت ویژگی‌های فقرا است و نگاهی به ویژگی‌های فقرا و تغییر در این ویژگی‌ها، نتایج قابل توجه و نگران‌کننده‌ای به همراه دارد که سیاستگذاری در این حوزه را نیز با چالش مواجه می‌سازد.

به‌عنوان مثال، بیکاری و نداشتن شغل سرپرست خانوار، همواره به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین ویژگی‌های فقرا بوده و سیاست حمایتی متناظر با آن، توانمندسازی فقرا برای کسب مشاغل بوده است؛ اما نگاهی به روند ویژگی‌های فقرا در طول زمان (از سال۱۳۸۵ به بعد) نشان می‌دهد که اختلاف معناداری به لحاظ بیکار بودن سرپرست خانوار در بین فقرا و غیرفقرا مشاهده نمی‌شود! این موضوع به این معنا نیست که فقرا، دارای شغل شده‌اند، بلکه به این دلیل است که در طول زمان شاغلان هم فقیر شده‌اند. یعنی دستمزد حاصل از شغل، به‌مرور زمان کفاف زندگی بالای خط فقر برای گروهی از شاغلان را نمی‌دهد. این موضوع در مناطق شهری و به‌ویژه شهر تهران پررنگ‌تر است؛ به‌طوری‌که در شهر تهران درصد شاغلان در سربرستان خانوار فقیر حتی اندکی بیشتر از غیرفقرا است. همین موضوع سیاستگذاری در حوزه فقر را با چالش جدی مواجه می‌سازد. در کشوری که قانون حداقل دستمزد دارد (به معنای آنکه سطحی از دستمزد که بتواند حداقل معیشت را تضمین کند برای کارگر ضمانت شده است)، چرا باید هر سال به شاغلان فقیر افزوده شود؟ برای جلوگیری از فقر شاغلان چه باید کرد؟ چالش سیاستگذاری در حوزه فقرا فراتر از موضوع شغل است؛ درحالی‌که به لحاظ وضعیت شغلی، فقرا و غیرفقرا به سمت همگرایی پیش رفته‌اند (که نشانه‌ای از فراگیر شدن فقر است)، در برخی از ویژگی‌ها نیز از هم فاصله گرفته‌اند. به‌عنوان مثال داشتن کودک در سال‌های گذشته (اواسط دهه۸۰) تفاوت چندانی در بین فقرا و غیرفقرا نداشته است؛ اما در سال‌های اخیر و به‌ویژه در مناطق شهری، اختلاف معنادار و قابل توجهی در بین فقرا و غیرفقرا به لحاظ داشتن کودک مشاهده می‌شود. این موضوع به معنای آن است که نرخ فرزندآوری در بین فقرا رشد بیشتری نسبت به غیر فقرا داشته است، بلکه بالا بودن هزینه اضافه شدن یک فرد جدید به خانواده در تناسب با درآمد خانوار به نحوی است که در برخی خانوارها فرزندآوری منجر به سقوط به زیر خط فقر شده است. حال چه باید کرد؟ آیا سیاست‌هایی مانند توزیع رانت خودرو در بین خانوارهای دارای فرزند، چاره‌ای برای خروج این خانوارها از زیر خط فقر است؟ در مجموع نگاهی به ویژگی‌های فقرا نشان می‌دهد که فقر در ایران، چهره جدیدی از خود به نمایش گذاشته است. فقرا و غیرفقرا به لحاظ ویژگی‌هایی که باید آنها را از هم متمایز کند، بسیار به هم شبیه شده‌اند (مانند شاغل بودن سرپرست خانوار) و به لحاظ ویژگی‌هایی که باید تاثیر کمتری در تمایز فقرا از غیر فقرا داشته باشد (مانند داشتن فرزند) از یکدیگر فاصله گرفته‌اند. هر دوی اینها، یک پدیده را نشان می‌دهد و آن هم آسیب‌پذیری شدید خانوارهای ایرانی است؛ به‌طوری که حتی داشتن شغل هم امید چندانی برای یک وضعیت رفاهی مناسب نیست و در مقابل تغییری مانند فرزندآوری، می‌تواند خانوار را با چالش جدی در تامین هزینه‌ها مواجه کند.

فقر کودکان، مساله‌ای بسیار نگران‌کننده است، سیاست‌های حمایتی معطوف به کودک باید یک جریان پویای حمایتی در طول دوران کودکی باشد و نه توزیع رانت خودرو در بین خانوارها. کودک در طول دوران کودکی باید از انواع حمایت‌های معطوف به تغذیه، آموزش و حمایت‌های اجتماعی برخوردار باشد تا دوران کودکی را به سلامت پشت سر بگذارد. چنین حمایت‌هایی تنها از عهده دولت‌هایی برمی‌آید که منابع کافی در اختیار دارند. دولتی با کسری بودجه پایدار و فزاینده، نمی‌تواند چنین نظام حمایتی جامعی را برای کودکان فراهم کند.

چهره جدید فقر در اقتصاد ایران، یک رهنمون بسیار مهم برای سیاستگذار به همراه دارد و آن هم اینکه، اقتصاد باید اولویت اول کشور باشد؛ در غیر این صورت، فقر چنان فراگیر خواهد شد و تبعات اقتصادی و اجتماعی آن چنان گسترش خواهد یافت که به ناچار و پس از صرف هزینه بسیار، اولویت اول بودن اقتصاد را به سیاستگذار تحمیل خواهد کرد.

دکتر زهرا کاویانی
Alborz.payam@gmail.com